

**Course “Challenges of Sustainable Development”
Sendzimir Foundation
Mogilany ‘2001**

***Wizja zrównowzonego
rozwoju dla Malopolskiej
Fundacji Rolniczej***

Warchol

Mazur

Agnieszka

***Monika Mejszelis
Arkadiusz Kryda
Malgorzata***

Piotr Prus

1. Wprowadzenie

Malopolska Fundacja Rolnicza rozpoczęła swoją działalność w 1989r. na terenie siedmiu Województw Polski Południowej. Celem działalności fundacji jest inspirowanie i wspomaganie inicjatyw gospodarczych rolników indywidualnych, poprzez pomoc prawną, organizacyjną i informacyjną. Ponadto wspiera inicjatywy społeczne rolników w zakresie ochrony zdrowia, kultury, oświaty rolniczej, samorządności i ochrony środowiska. Dotychczas nawiązano współpracę z Akademią Rolniczą w Krakowie, Malopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Polskim Towarzystwem Rolnictwa Ekologicznego, Polskim Klubem Ekologicznym.

2. Dotychczasowe dokonania

Malopolska Fundacja Rolnicza w roku 1990 nawiązała kontakt z organizacją rolników austriackich, która w ostatnich latach zaowocowała:

- przejeździe i rozprawieniem 120 wagonów używanych maszyn rolniczych za około 25% wartości rynkowej (kwota ta stanowi równowartość kosztów transportu), będących darem austriackich rolników
- organizowaniem praktyk rolniczych
- organizowaniem konferencji dla działaczy rolniczych i pracowników naukowych Akademii Rolniczej w Krakowie

3. Istota programu Ekozlewnia

W 1998 roku został opracowany Programu Oczyszczania zlewni Zbiornika Dobczyńskiego. Obszar ten obejmuje dorzecze górnej Raby. Powierzchnia zlewni wynosi 72600ha i obejmuje 12 gmin (56 sołectw), na terenie których znajduje się 10849 gospodarstw o powierzchni pow. 1,0 ha. Problem czystości zbiornika Dobczyńskiego jest szczególnie ważny, ponieważ stanowi on główne źródło wody pitnej dla miasta Krakowa.

Splywajace z calej Zlewni zanieczyszczenia pochodzenia, przede wszystkim rolniczego, ktorych zrodlem jest stosowanie nawozow sztucznych latwo rozpuszczalnych w wodzie i chemicznych srodkow ochrony roslin, przyczyniaja sie do pogorszenia jakosci wody w zbiorniku.

Oczyszczenie wody w Zbiorniku Dobczyckim jest obecnie glownym zadaniem Fundacji.

Program dzialania:

Osiagniecie zalozonego celu Fundacja zamierza uzyskac poprzez nastepujace dzialania:

- ekologizacja gospodarstw rolnych
- rozwoj eko-agro-turystyki
- tworzenie "gniazd modelowych" skupiajacych po 8-10 gospodarstw rolnych
- organizowanie szkolen

Ocena dzialania Fundacji:

W naszej ocenie obecny kierunek oraz strategia dzialania Fundacji w zakresie wdrazania programu stanowi docelowo skuteczne rozwiazanie problemu zanieczyszczenia zlewni Zbiornika Dobczyckiego. Tworzenie "gniazd modelowych" przyczyni sie nie tylko do poprawienia jakosci wody, ale rowniez do zaciesnienia wiezi spolecznych oraz podniesienia poziomu swiadomosci ekologicznej na tym terenie.

Obecnie Fundacja w zakresie finansowania tego projektu wspolpracuje z organizacjami rzadowymi i pozarzadowymi. Pozyskiwane srodki sa niewystarczajace, aby skutecznie przeprowadzic program. Stanowi to glowny problem Fundacji.

4. Nasze propozycje rozwiazania problemu:

Stopien zaleznosci mieszkancow miasta Krakowa od zbiornika wody pitnej jest tak duzy, ze nasuwaja sie nam nastepujace wnioski:

- Niezbędne jest podniesienie stopnia świadomości mieszkańców Krakowa na temat istoty problemu, jego wagi, oraz uzależnienia od czystości wody w tym zbiorniku;
- Konieczność partycypacji mieszkańców Krakowa w realizacji projektu;

Proponujemy następujące praktyczne rozwiązania przeprowadzenia kampanii informacyjnej, która skupia się na trzech podstawowych elementach:

1) poinformowanie mieszkańców o ich zależności od Zbiornika Dobczyckiego w zakresie użytkowania wody pitnej

Sposoby realizacji:

- Media: radio, telewizja, prasa (o wystarczająco szerokim zasięgu);
- Tworzenie list dyskusyjnych na portalach internetowych;
- Festyny z aktywnym udziałem osób publicznych (np. aktorzy, piosenkarze, itp.);
- Zaangażowanie szkół, młodzieży szkolnej oraz organizacji młodzieżowych
- Włączenie instytucji Kościoła

2) przedstawienie możliwości partycypacji mieszkańców gminy i miasta Krakowa w realizacji programu Ekozlewnia.

Sposoby realizacji:

- Udział w finansowaniu (bezpośrednie datki, sprzedaż cegiełek, dobrowolne opodatkowanie);
- Wywieranie wpływu na władze miasta, aby program Ekozlewnia został ujęty w budżecie miasta ;
- Zaangażowanie się mieszkańców w rozwój rynku zdrowej żywności poprzez nabywanie produktów pochodzących z gospodarstw wokół zbiornika Dobczyckiego;
- Zaangażowanie szkół w szeroko rozumiane propagowanie idei rolnictwa ekologicznego (aktywny udział w kampanii informacyjnej, podnoszenie świadomości ekologicznej młodzieży przez organizowanie wycieczek do gospodarstw ekologicznych itp.)

3) Przedstawienie konsekwencji braku podjęcia działań przez mieszkańców Krakowa:

- Skutkiem braku działania może być niepowodzenie programu "Ekozlewnia". Prowadzić to może do dalszej degradacji zlewiska rzeki Raby, co z kolei może

spowodować wyłączenie Zbiornika Dobczyckiego jako źródła wody pitnej;

- W związku z tym, że obecnie Zbiornik Dobczycki stanowi główne źródło zaopatrzenia Krakowa w wodę, doprowadzić to może do katastrofalnej sytuacji w gospodarce wodnej miasta;
- Koszty związane z zapobieganiem dalszej degradacji zbiornika będą niższe od ewentualnych kosztów związanych z pozyskaniem nowego źródła wody pitnej dla Krakowa.

5. Podsumowanie

Uważamy, że obecne działania Fundacji idą w dobrym kierunku, zgodnym z założeniami zrównowoczonego rozwoju. Obejmują one zarówno strukturę wewnętrzną organizacji jak i funkcjonowanie w środowisku zewnętrznym.

Widzimy dużą szansę w partycypacji mieszkańców Krakowa w ochronie zlewniska Zbiornika Dobczyckiego, jako głównych zainteresowanych jego czystością.